EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 24.8.2021.
COM(2021) 489 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to, kā tiek īstenota Regula (EK) Nr. 862/2007 par Kopienas statistiku attiecībā uz migrāciju un starptautisko aizsardzību

1. IEVADS

Regula (EK) Nr. 862/2007[1] ("regula") paredz kopīgus noteikumus Eiropas statistikas sagatavošanai par migrāciju un starptautisko aizsardzību Eiropas Savienībā (ES). Šī statistika aptver starptautiskās migrācijas plūsmas uz ES, no tās un tās iekšienē, datus par migrantu skaitu ES, kā arī ES dalībvalstu pilsonības iegūšanas un zaudēšanas statistiku. Tā aptver arī patvēruma un pārvaldītas migrācijas statistiku, kas attiecas uz:

- patvēruma pieteikumiem, tostarp nepavadītu nepilngadīgo pieteikumiem, pirmās instances lēmumiem un pārsūdzības lēmumiem, ar kuriem piešķir vai atsauc dažādu veidu starptautiskās aizsardzības statusu, un uz ES pārmitinātajām personām;

- statistiku par to, kā dalībvalstis piemēro Dublinas III regulu[2];

- trešo valstu (nevis ES) valstspiederīgajiem, kuriem atteikta ieceļošana dalībvalstī uz ārējās robežas vai par kuriem ir ziņas, ka saskaņā ar valsts tiesību aktiem imigrācijas jomā viņi uzturas nelegāli;

- uzturēšanās atļaujām, kas izsniegtas trešo valstu valstspiederīgajiem, atļaujas derīguma termiņu un pamatojumu (imigrācijas kategorija) atļaujas piešķiršanai; un

- trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri saskaņā ar tiesību aktiem imigrācijas jomā saņēmuši rīkojumu atstāt dalībvalsts teritoriju vai kuru aizbraukšana ir reģistrēta pēc šāda rīkojuma izdošanas, sadalītiem pēc pilsonības.

Regulas 12. pantā noteikts, ka "Līdz 2012. gada 20. augustam un pēc tam reizi trijos gados Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par statistiku, kas apkopota atbilstoši šai regulai, un par tās kvalitāti.".

Šis ir Komisijas ceturtais ziņojums par regulas īstenošanu pēc 2012.[3], 2015.[4] un 2018.[5] gadā pieņemtajiem ziņojumiem. Tajā sniegta informācija par progresu, ko dalībvalstis kopā ar Komisiju (*Eurostat*) ir panākušas, kopš 2018. gada īstenojot šo regulu, un izklāstīti turpmākie pasākumi, kas nepieciešami, lai vēl vairāk uzlabotu šīs statistikas kvalitāti. 2. iedaļā īsumā izklāstītas svarīgākās norises. 3. iedaļā aplūkots par pārskata periodiem no 2018. līdz 2020. gadam sagatavotās statistikas vispārējais progress un kvalitātes aspekti. 4. iedaļā galvenā uzmanība pievērsta notiekošajam darbam, ko veic, lai īstenotu statistikas pārskatītās prasības pārskata periodiem no 2021. gada, un jaunām iniciatīvām, ar ko reaģē uz mainīgām politikas vajadzībām turpmākajos gados. 5. iedaļā izdarīti ziņojuma secinājumi un izklāstīti turpmākie pasākumi.

---

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 862/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par Kopienas statistiku attiecībā uz migrāciju un starptautisko aizsardzību, kā arī lai atceltu Padomes Regulu (EEK) Nr. 311/76 attiecībā uz statistikas vākšanu par ārvalstu darba ņēmējiem (OV L 199, 31.7.2007., 23. lpp.).

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV L 180, 29.6.2013., 31. lpp.).

[3] COM(2012) 528.

[4] COM(2015) 374.

[5] COM(2018) 594.

2. SVARĪGĀKĀS NORISES KOPŠ 2018. GADA

Pēc perioda, ko iezīmēja nepārtraukti uzlabojumi, kas notika līdz iepriekšējam 2018. gada ziņojumam, visās datu vākšanās vispārējā datu pieejamība un kvalitāte — jo īpaši pilnīgums, savlaicīgums, salīdzināmība un precizitāte — ir stabilizējusies augstā līmenī. Tomēr, tā kā migrācija ir strauji mainīga, ES ir radušās jaunas vajadzības pēc savlaicīgākas un detalizētākas statistikas par patvērumu, atgriešanu, pārmitināšanu un uzturēšanās atļaujām.

Komisija 2018. gada maijā pieņēma priekšlikumu regulai, ar ko groza regulu[6], lai paplašinātu datu prasības patvēruma un pārvaldītas migrācijas jomā. Ar Regulu (ES) 2020/851[7] patvēruma un pārvaldītas migrācijas statistika tiek būtiski atjaunināta attiecībā uz jauniem mainīgajiem lielumiem, sīkākiem dalījumiem un datu biežāku vākšanu par pārskata periodiem no 2021. gada. Jaunās prasības bija pakāpeniski jāievieš no minētās regulas spēkā stāšanās dienas 2020. gada 12. jūlijā līdz 2021. gada 1. jūlijam. Saskaņā ar regulas 11.a pantu Komisija pēc pamatotiem pieprasījumiem piešķīra pagaidu atkāpes[8] 16 dalībvalstīm[9]. *Eurostat* regulāri uzraudzīs progresu, kas skartajās dalībvalstīs panākts attiecībā uz nepieciešamajiem pielāgojumiem valstu statistikas sagatavošanas sistēmās. Datu pieejamība jau ir uzlabojusies, un tas ir panākts ar mēneša (patvēruma pieteikumi) un ceturkšņa (pirmās instances lēmumi par patvērumu, atgriešana) datiem, sākot no 2021. gada marta.

Attiecībā uz visiem piemērojamiem pārskata periodiem no 2021. gada janvāra ir jāievieš jaunas prasības attiecībā uz obligāto datu vākšanu patvēruma un pārvaldītas migrācijas jomā. Raita procesa nodrošināšanai *Eurostat* 2020. gadā sadarbojās ar valstu ekspertiem, lai attiecīgi pārskatītu attiecīgās tehniskās pamatnostādnes par datu vākšanu, un 2020. gada novembrī ekspertu grupa apstiprināja visas jaunās versijas. Turklāt visi sagatavošanas procesi tiek atjaunināti saskaņā ar attiecīgajiem termiņiem mēneša, ceturkšņa un gada pārskatīto datu vākšanām, tai skaitā atjaunināto metodoloģijas, ziņošanas veidnes, datu nosūtīšanas procedūras un formāti un validācijas noteikumi.

Kā noteikts regulas 9.b pantā, Komisija no ES budžeta piešķir finansiālo ieguldījumu, lai dalībvalstīs atbalstītu vajadzīgos izstrādes vai īstenošanas pasākumus. Attiecīgie instrumenti ir *Eurostat* piešķirtās dotācijas un atbalsts no jaunā Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda[10].

Turklāt *Eurostat* un dalībvalstis ir turpinājušas ieguldīt datu kvalitātē un metodoloģiskajos uzlabojumos. Pirmkārt, ir pavirzījies uz priekšu darbs pie demogrāfisko notikumu kļūdainas klasifikācijas, patvēruma meklētāju un bēgļu iekļaušanas/izslēgšanas, starpnozaru saskaņotības starp migrācijas, patvēruma un uzturēšanās atļauju datiem un konsekventa demogrāfiskā

[6] COM(2018) 307.

[7] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/851 (2020. gada 18. jūnijs), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 862/2007 par Kopienas statistiku attiecībā uz migrāciju un starptautisko aizsardzību (OV L 198, 22.6.2020., 1. lpp.).

[8] Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2021/431 (2021. gada 10. marts), ar ko konkrētām dalībvalstīm piešķir atkāpes no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 862/2007 par Kopienas statistiku attiecībā uz migrāciju un starptautisko aizsardzību (OV L 86, 12.3.2021., 5. lpp.).

[9] Beļģija, Čehija, Francija, Horvātija, Itālija, Kipra, Lietuva, Malta, Nīderlande, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Spānija, Vācija un Zviedrija.

[10] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1147 (2021. gada 7. jūlijs), ar ko izveido Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu (OV L 251, 15.7.2021., 1. lpp.).

līdzsvara nodrošināšanas. Otrkārt, tika izstrādātas brīvprātīgas datu vākšanas, kas nepieciešamas, lai reaģētu uz strauji mainīgām politikas vajadzībām un tādējādi īstermiņā nodrošinātu datu atbilstību, tostarp datus par nepavadītiem nepilngadīgajiem, kuri iesniedz patvēruma pieteikumu, par atgriešanu (ceturkšņa dalījumā) un par migrāciju no ES un uz to (jaunā sastāvā pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās). Nesenākā pagātnē Covid-19 pandēmijas laikā dalībvalstis un *Eurostat* ir nodrošinājuši, ka datu nosūtīšanā un publikācijās tiek ievērots datu izplatīšanas kalendārs.

Tehniskie uzlabojumi ir palīdzējuši nodrošināt statistikas rezultātu atbilstību, kā arī padarīt efektīvāku datu validāciju un apstrādi. Līdztekus tam, turpinot regulāri vākt plašus metadatus par kvalitāti, ir iespējams novērtēt un uzraudzīt ienākošo datu kvalitāti. Vajadzības gadījumā tika nosūtītas administratīvās vēstules, lai nodrošinātu atbilstību juridiskajām saistībām.

3. SAGATAVOTĀS STATISTIKAS KVALITĀTE

Lai izplatītu šo Eiropas statistiku, Komisija (*Eurostat*) turpināja cieši sadarboties ar visām attiecīgajām valstu iestādēm. Valstu statistikas institūti ir galvenie migrācijas plūsmu, pilsonības iegūšanas un iedzīvotāju skaita statistikas sniedzēji. Uzturēšanās atļauju un patvēruma statistika parasti nāk tieši no iekšlietu ministrijām vai imigrācijas dienestiem. Arī statistiku par robežkontroli un nelegālo migrantu izraidīšanu nodrošina iekšlietu ministrijas vai imigrācijas dienesti vai arī policijas iestādes.

Lai novērtētu ienākošo datu kvalitāti, *Eurostat* vāc plašus metadatus un kvalitātes informāciju no dalībvalstīm. Rezultātā sagatavotie metadatu valstu ziņojumi, kas ir publiski, kalpo kā palīglīdzeklis kvalitātes pārbaudēm, izvērtējumiem un turpmākiem uzlabojumiem[11]. Tie palīdz lietotājiem pareizi interpretēt un izmantot statistiku. Turpmākajās iedaļās ir atsevišķi aplūkoti dažādi kvalitātes aspekti.

3.1. Atbilstība

Kopš 2018. gada ziņojuma datu nosūtīšana kopumā ir bijusi ļoti pilnīga. Tomēr joprojām pastāv daži jautājumi, galvenokārt attiecībā uz statistiku par Dublinas procedūrām.

Statistika par migrāciju un starptautisko aizsardzību tiek izmantota ES politikā migrācijas, iekšlietu, nodarbinātības, sociālo lietu, tieslietu, ārējo attiecību un cilvēktiesību jomā. Komisija paļaujas uz datiem, lai sagatavotu regulārus ziņojumus, politikas priekšlikumus un īstenošanas ziņojumus, kas nepieciešami saskaņā ar ES tiesību aktiem, un lai veiktu politikas analīzi.

Laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam statistika saskaņā ar regulu tika izmantota, lai noteiktu budžeta piešķīrumus dalībvalstīm Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda satvarā (starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji, aizsardzības statusa piešķiršana, uzturēšanās atļauju izdošana īpašu iemeslu dēļ, atgriešana) un Iekšējās drošības fonda robežu un vīzu sadaļas satvarā (to personu skaits, kuras šķērso ārējās robežas, trešo valstu valstspiederīgie, kuriem atteikta ieceļošana pie ārējām robežām). Līdzīgi piešķīrumu noteikumi ir paredzēti arī dažiem

[11] http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/migr_eil_esqrs.htm (tikai angļu valodā);
http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/migr_res_esms.htm (tikai angļu valodā);
https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/demo_pop_esms.htm (tikai angļu valodā);
https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/migr_immi_esms.htm (tikai angļu valodā);
https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/migr_acqn_esms.htm (tikai angļu valodā).

jauniem ES fondiem laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam. Valstu finansējuma piešķīrumi saskaņā ar jauno Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu (sk. 10. zemsvītras piezīmi) balstās uz *Eurostat* jaunāko ikgadējo statistiku (par iepriekšējiem trim kalendārajiem gadiem) par personām, kuras pieteikušās starptautiskajai aizsardzībai vai kurām tā tikusi piešķirta, pārmitinātajām personām, to trešo valstu valstspiederīgo skaitu, kuri uzturas likumīgi, pirmās uzturēšanās atļaujām, personām, kurām ir pienākums izceļot, un atgrieztajām personām. Jaunais instruments robežu pārvaldībai un vīzu politikai[12] (kas ir daļa no Integrētās robežu pārvaldības fonda) balstās uz jaunāko Eiropas statistiku par trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem atteikta ieceļošana pie ārējām sauszemes vai jūras robežām vai lidostās.

Šo statistiku izmanto arī ar migrāciju saistītas ES aģentūras, piemēram, *Frontex* un Eiropas Patvēruma atbalsta birojs, ar kuriem *Eurostat* cieši sadarbojas datu vākšanas un statistikas metodoloģijas jomā. Kā piemēru var minēt Migrācijas un demogrāfijas zināšanu centra[13], kas darbojas Komisijas Kopīgā pētniecības centra pakļautībā, un Eiropas migrācijas tīkla[14] publikācijas. *Eurostat* ir galvenais statistikas datu sniedzējs šādām publikācijām.

Visbeidzot, regulāri statistikas lietotāji ir valstu pārvaldes iestādes, starptautiskās organizācijas, akadēmiskie pētnieki un pilsoniskās sabiedrības grupas, kuras strādā pie dažādiem tematiem, tostarp pie imigrantu integrācijas, valstu patvēruma un imigrācijas procedūru izstrādes un uzraudzības, un pie iedzīvotāju un darbaspēka prognozēm.

3.2. Precizitāte

Kopumā dalībvalstis statistikas precizitāti pastāvīgi uztur augstā līmenī vai pat uzlabo to. Tomēr attiecībā uz starptautiskās migrācijas datiem joprojām pastāv konkrēti precizitātes jautājumi. Tie attiecas gan uz zemaptvērumu (t. i., personas, kuras nereģistrējas savā dzīvesvietā), gan uz virsaptvērumu (t. i., personas, kuras neizreģistrējas, jo bieži vien tas nav to pienākums vai tām nav stimula to darīt). Lai vēl vairāk uzlabotu precizitāti šajā jomā, dalībvalstis apmainās ar datiem ar citām dalībvalstīm un izmanto aplēses metodes un papildu administratīvos datu avotus. Pārvietošanās brīvība Eiropas Savienībā un jautājumi, kas saistīti ar personas datu aizsardzību, ierobežo migrācijas statistikas kvalitātes turpmākus uzlabojumus, īpaši attiecībā uz ES pilsoņiem, kuri pārvietojas un uzturas citā dalībvalstī.

3.3. Savlaicīgums un punktualitāte

Atkarībā no attiecīgo datu veida tie jāiesniedz 2 līdz 12 mēnešu laikā pēc pārskata datuma vai pēc pārskata perioda beigām. Automatizētas datu izguves procedūras valstu līmenī un *Eurostat* īstenotās regulāras uzraudzības rezultātā parasti tiek nodrošināts, ka dati tiek sniegti punktuāli. Jo īpaši kopumā tiek ievēroti datu nosūtīšanas termiņi, un kopš 2018. gada tendences lielākoties ir konstantas vai nedaudz uzlabojas; tikai attiecībā uz statistiku par Dublinas procedūrām joprojām pastāv daži jautājumi. Citi neregulāri jautājumi tiek konstatēti reti, piemēram, izolēti traucējumi personāla nepieejamības vai datošanas sistēmas atteices dēļ. Covid-19 pandēmija nav ietekmējusi izplatīšanas kalendāra īstenošanu.

---

[12] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1148 (2021. gada 7. jūlijs), ar ko izveido finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai, kurš ir daļa no Integrētās robežu pārvaldības fonda (OV L 251, 15.7.2021., 48. lpp.).

[13] https://knowledge4policy.ec.europa.eu/organisation/kcmd-knowledge-centre-migration-demography_en.

[14] Eiropas migrācijas tīkls (EMT), piemēram, https://ec.europa.eu/home-affairs/content/emn-annual-report-migration-and-asylum-2019_en (tikai angļu valodā).

3.4. Pieejamība

Statistikas dati un metadati ir brīvi pieejami *Eurostat* tīmekļa vietnē sadaļā *Population*[15]. Turklāt šī statistika ir iekļauta regulāri atjauninātos statistikas izklāstos *Statistics Explained*[16] un tādos publikāciju krājumos kā *Key figures on Europe*[17] (2020. gada izdevums) vai 2020. gada *ziņojumā par demogrāfisko pārmaiņu ietekmi*[18] (datu izklāsts par migrācijas plūsmām un iedzīvotāju skaitu pēc pilsonības).

Saskaņā ar šo regulu sagatavotie statistikas dati joprojām ir vieni no visplašāk izmantotajiem Eiropas statistikas datiem. Kopš 2016. gada "starptautiskās migrācijas statistika" ir ierindota pirmajā vietā starp tīmekļa vietnes tematiskajām sadaļām, un līdz pat šai dienai lietotāju interese par to ir pastāvīgi liela. Tāpat arī tīmekļa vietnē *Statistics Explained* viena no apmeklētākajām lapām kopš 2016. gada ir mainīgais izklāsts par migrācijas un migrantu statistiku[19]. Kopš 2018. gada *Eurostat* ir sagatavojis 42 publikācijas par patvērumu un pārvaldītu migrāciju. *Statistics Explained* mainīgais izklāsts par ikgadējo statistiku patvēruma jomā[20] kopš 2018. gada ir bijis ļoti populārs (aptuveni 200 000 skatījumu gadā). Šī statistika ir ļoti pamanāma arī *Eurostat* sociālo mediju kanālos.

3.5. Salīdzināmība

Jau sen ir izstrādātas metodoloģiskās un apkopošanas pamatnostādnes, un tās ir regulāri uzlabotas attiecībā uz statistiku par starptautisko migrāciju, pilsonības iegūšanu, patvērumu, tiesību aktu imigrācijas jomā izpildi un uzturēšanās atļaujām. Šīs pamatnostādnes palīdz dalībvalstīm nodrošināt salīdzināmību, kas kopumā atbilst ES tiesību aktiem un starptautiskajiem ieteikumiem.

Pēc vienošanās ar dalībvalstīm piemērot vienādas vecuma definīcijas un dalījumus un vienošanās par ES agregātu definīciju starptautiskās migrācijas statistika turpina būt ļoti saskanīga ar demogrāfisko datu vākšanām, uz kurām attiecas Regula (ES) Nr. 1260/2013[21]. Lai nodrošinātu salīdzināmību, *Eurostat* pārbauda, vai saņemtie dati ir iekšēji un laika gaitā konsekventi un vai tie ir salīdzināmi starp reģioniem un valstīm. Attiecībā uz salīdzināmību starp valstīm regulā ir noteiktas migrācijas plūsmu datu saskaņotās definīcijas. Problēmas, kas saistītas ar konkrētu definīciju piemērošanu statistikai par migrācijas plūsmām un pilsonības iegūšanu, ir bijušas visgrūtāk risināmas. Kopš 2018. gada ziņojuma nosūtītie dati kopumā saglabāja augstu atbilstības līmeni statistikai par migrāciju un pilsonības iegūšanu. Tomēr datus par migrantiem saskaņā ar regulu var balstīt uz parastās dzīvesvietas vai juridiskās vai reģistrētās dzīvesvietas definīciju. Šo elastību izmanto, lai iegūtu pilnībā konsekventu datu kopu par iedzīvotājiem valsts līmenī, tādējādi ierobežojot salīdzināmību starp valstīm (sk. 3.6. iedaļu). Tas ir viens no sākumpunktiem demogrāfijas un starptautiskās migrācijas statistikas definīciju un jēdzienu plašākai saskaņošanai (sk. 4.2. iedaļu).

---

[15] https://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography/overview (angļu, franču un vācu valodā).

[16] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population un https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_and_migration (tikai angļu valodā).

[17] https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-statistical-books/-/KS-EI-20-001 (angļu, franču un vācu valodā).

[18] COM(2020) 241 un pavaddokuments SWD(2021) 46 (tikai angļu valodā).

[19] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics.

[20] https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics.

[21] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1260/2013 (2013. gada 20. novembris) par Eiropas demogrāfijas statistiku (OV L 330, 10.12.2013., 39. lpp.).

Attiecībā uz patvēruma un pārvaldītas migrācijas statistiku dalībvalstīm kopumā ir labs atbilstības līmenis definīcijām. Dažās dalībvalstīs joprojām pastāv daži konkrēti jautājumi, bet galvenokārt dalījuma apakškategoriju līmenī. *Eurostat* sadarbībā ar valstu ekspertiem gatavo specializētu glosāriju šo jomu turpmākai saskaņošanai. Šis darbs jau ir ļoti pavirzījies uz priekšu, un paredzams, ka glosārijs tiks publicēts 2021. gadā.

3.6. Saskaņotība

Regula ļauj dalībvalstīm noteikt, ka migrantiem ir vai nu parastā dzīvesvieta vai juridiskā vai reģistrētā dzīvesvieta. Regulā (ES) Nr. 1260/2013 ir noteikts, ka dalībvalstīm jānodrošina, lai dati par iedzīvotājiem saskaņā ar tās 3. pantu būtu saskanīgi ar datiem par migrantiem, kas prasīti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 862/2007 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu, jo statistiķi un demogrāfi šos datus par iedzīvotājiem sistemātiski izmanto kopā. Tomēr joprojām pastāv vispārēji jautājumi. Piemēram, tā kā pašlaik trūkst saskaņotības starp juridiskajiem pamatiem, nav pietiekami saskaņotas iedzīvotāju bāzes definīcijas un pielietojumi starp starptautiskajām migrācijas plūsmām un citu demogrāfijas statistiku. Tas būs izšķirīgs posms, kad definīciju un jēdzienu plašākai sasakņošanai statistikā par iedzīvotājiem kopumā (aptverot tautas skaitīšanu, demogrāfiju un starptautisko migrāciju) ES līmenī tiks pievērsta vispusīgāka uzmanība (sk. 4.2. iedaļu).

Kopš 2018. gada *Eurostat* ir arī centies novērtēt gan jomu iekšējo konsekvenci (piemēram, patvēruma vai uzturēšanās atļauju jomā), gan saskaņotību starp jomām (starp patvēruma, uzturēšanās atļauju un starptautiskās migrācijas statistiku). Šajā darbā tika konstatētas gan sinerģijas, gan atšķirības starp statistiku par pirmreizējām uzturēšanās atļaujām, kas izsniegtas trešo valstu valstspiederīgajiem, un statistiku par trešo valstu valstspiederīgo ilgtermiņa starptautisko migrāciju. Detalizētāki konstatējumi ir publicēti *Eurostat* metadatos[22], un 2018. gadā ar tiem iepazīstināts Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO EEK) darba sesijā par migrācijas statistiku.

Ja ir iespējami salīdzinājumi, kopumā var novērot augstu saskaņotības pakāpi ar datiem, ko citur savākušas un publicējušas valstu un starptautiskās organizācijas. *Eurostat* cieši sadarbojas ar Eiropas Patvēruma atbalsta biroju un *Frontex*, lai nodrošinātu metodoloģijas un statistikas saskaņotību ar šo aģentūru izmantotajām metodoloģijām un savāktajiem datiem.

Eurostat piedalās Apvienoto Nāciju Organizācijas ekspertu grupā bēgļu un iekšzemē pārvietotu personu statistikas jautājumos (*EGRIS*)[23]. *Eurostat* bija viens no šīs starptautiskās ekspertu grupas dibinātājiem un joprojām ir koordinācijas komitejas loceklis. *Eurostat* sniedz ieguldījumu grupas darbā ne tikai ar metodoloģiskiem un rakstiskiem ieguldījumiem dažādos grupas darba rezultātos, bet arī sniedz administratīvu un finansiālu ieguldījumu. Šīs grupas darba rezultātā Apvienoto Nāciju Organizācija (ANO) 2018. gadā apstiprināja dokumentu *International Recommendations on Refugee Statistics*[24] un 2020. gadā — dokumentu *International Recommendations on Internally Displaced Persons Statistics*[25] ar pavaddokumentu *Compilers'*

[22] https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/migr_immi_esms.htm (tikai angļu valodā).
[23] http://ec.europa.eu/eurostat/web/expert-group-on-refugee-statistics/home (tikai angļu valodā).
[24] https://unstats.un.org/unsd/statcom/49th-session/documents/BG-Item3m-RefugeeStat-E.pdf (tikai angļu valodā).
[25] https://unstats.un.org/unsd/statcom/51st-session/documents/BG-item-3n-international-recommendations-on-IDP-statistics-E.pdf (tikai angļu valodā).

Manual on Displacement Statistics[26]. Šajos ieteikumos ir noteikti globāli standarti statistikas sagatavošanai par piespiedu pārvietošanu. Piemēram, tajos ir aicināts novērst nepilnības un nodrošināt pienācīgus standartus statistikā par piespiedu kārtā pārvietotiem bērniem, nepavadītiem nepilngadīgajiem un personām ar invaliditāti. 2020. gadā *EGRIS* turpināja darbu pie dokumenta *International Recommendations on Statelessness Statistics*, ko Apvienoto Nāciju Organizācijas Statistikas komisija plāno pieņemt 2022. gadā.

Eurostat ir ANO EEK Migrācijas statistikas koordinācijas grupas[27] loceklis, un tas regulāri piedalās ANO EEK darba sesijās par migrācijas statistiku. Šajā sakarā *Eurostat* ir iepazīstinājis ar darbu pie uzturēšanās atļauju un starptautiskās migrācijas statistikas salīdzināmības un pie cirkulārās migrācijas statistikas sagatavošanas elementiem. *Eurostat* ir arī palīdzējis izstrādāt ANO EEK dokumentu *Guidance on Data Integration for Measuring Migration*[28] un dokumentu *Guidance on the use of longitudinal data for migration statistics*[29]. Visbeidzot, *Eurostat* piedalās Apvienoto Nāciju Organizācijas Migrācijas statistikas ekspertu grupā[30], kas strādā pie ANO dokumenta *Recommendations on Statistics of International Migration* pārskatīšanas. Jo īpaši *Eurostat* ir devis ieguldījumu diskusijās tādā Apvienoto Nāciju Organizācijas darba grupā par galvenajiem jēdzieniem un definīcijām saistībā ar starptautisko migrāciju, kuras kompetencē ir pasaules mēroga prakse valstu migrācijas statistikā un alternatīvu migrācijas definīciju izpēte.

4. NOTIEKOŠAIS DARBS, KO VEIC, LAI RISINĀTU PAŠREIZĒJĀS UN MAINĪGĀS POLITIKAS VAJADZĪBAS

4.1. Izmēģinājuma pētījumi saistībā ar jaunu statistiku par patvērumu un pārvaldītu migrāciju

Dinamiskā politikas vidē, piemēram, pēc jaunā Migrācijas un patvēruma pakta[31], ko Komisija pieņēma 2020. gada septembrī, strauji attīstās vajadzības pēc jaunas statistikas[32]. To zināmā mērā paredzēja regula, kas grozīta 2020. gadā, 9.a pantā ieviešot mehānismu jaunas patvēruma un pārvaldītas migrācijas statistikas vākšanas un izplatīšanas izmēģinājumam. Šis mehānisms ietver divas savstarpēji papildinošas pieejas, proti, ES līmenī un valstu līmenī. Saskaņā ar 9.a pantu *Eurostat* līdz 2022. gada jūlijam publiski ziņos par panākto vispārējo progresu.

[26] https://unstats.un.org/unsd/statcom/51st-session/documents/BG-item-3n-compilers-manual-E.pdf (tikai angļu valodā).
[27] https://unece.org/statistics/networks-of-experts/steering-group-migration-statistics
[28] https://unece.org/DAM/stats/publications/2018/ECECESSTAT20186.pdf
[29] https://unece.org/sites/default/files/2021-03/ECECESSTAT20206.pdf
[30] https://unstats.un.org/unsd/demographic-social/migration-expert-group/
[31] COM(2020) 609.
[32] Orientējošās jaunās datu vajadzības ietver jaunus patvēruma pieteikumu raksturlielumus (paātrināta procedūra vai robežprocedūra, uzrādītie personu apliecinošie dokumenti, nepavadītu nepilngadīgo aprūpe un nepavadītu nepilngadīgo piekļuve izglītībai), biežāku (ceturkšņa) statistiku par pārmitinātajām personām, Dublinas procedūras un trešo valstu valstspiederīgos, kuriem atteikta ieceļošana vai par kuriem ir ziņas, ka viņi uzturas nelegāli, atsevišķu rādītāju sadalījumu (t. i., ieceļošanas atteikumi, aizturēšanas gadījumi un robežas neatļautas šķērsošanas gadījumi nepavadītu nepilngadīgo sadalījumā; trešo valstu valstspiederīgie, kuri izkāpuši krastā pēc meklēšanas un glābšanas operācijām, valstspiederības sadalījumā, starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji un nepavadīti nepilngadīgie), kā arī to personu jaunie raksturlielumi, kurām ir pienākums izceļot (vajadzības gadījumā aizturēšanas izraidīšanas nolūkā veids un ilgums) vai kuras ir atgrieztas (galamērķa valsts, divpusējā vai ES līmeņa atpakaļuzņemšanas nolīguma/izmantotās vienošanās veids).

9.a panta 2. punkts pilnvaro *Eurostat* izvērtēt, vai jauno statistiku var balstīt uz ES līmenī pieejamajiem administratīvajiem avotiem. Regulā atzīts, ka šāda ES līmeņa statistikas sagatavošana, ja iespējams un īstenojams, būtu efektīvāka un saskaņotāka nekā jauni valstu centieni. Attiecīgos iespējamos ES avotus šajā kontekstā izstrādā un uztur *eu-LISA*[33]. Jo īpaši *Eurostat* vajadzētu būt ieguvējam no centrālā ziņošanas un statistikas repozitorija (*CRRS*), ko pašlaik izstrādā *eu-LISA*, lai politikas vajadzībām nodrošinātu vairākas sistēmas aptverošus statistikas datus, pamatojoties uz anonimizētiem datiem, kas iegūti no ES lielapjoma IT sistēmām[34]. *Eurostat* jau 2018. gadā sāka sākotnējo izpētes darbu šajā virzienā, ar vēl lielākiem centieniem kopš 2020. gada nolūkā veicināt pēc iespējas raitāku regulas īstenošanu.

Ar Regulu (ES) 2018/1725[35] ir izveidots plašs regulējums, kas ļauj veikt šādu apstrādi statistikas nolūkos, un ar Regulas (EK) Nr. 223/2009[36] 17.a pantu *Eurostat* ir piešķirtas īpašas ES līmeņa pilnvaras šajā jomā. Tomēr pašlaik spēkā esošie tiesību akti, kas reglamentē katru sistēmu, kuru pārvalda *eu-LISA*, tostarp *CRRS*, neļauj sagatavot citus statistikas ziņojumus, izņemot tos, kas skaidri norādīti šajos juridiskajos tekstos. Tas izslēdz lielu daļu attiecīgās statistikas informācijas, kas pieejama avotu sistēmās no *CRRS* tvēruma, un tādējādi *CRRS* lietderības potenciāls nebūt nav izsmelts. Lai gan Komisija kopumā turpinās meklēt piemērotus risinājumus, kas nepieciešami, lai vidējā termiņā vai ilgtermiņā šīs avotu sistēmas labāk izmantotu statistikas vajadzībām, steidzamas politikas vajadzības pēc jaunas statistikas pamato ātru rīcību paralēli valstīs īstenotajai izmēģinājuma pētījumu pieejai.

Pēc ES līmeņa izvērtējuma saskaņā ar regulu *Eurostat* ir pilnvarots kopā ar dalībvalstīm izveidot brīvprātīgus izmēģinājuma pētījumus, lai pētītu jaunu datu vākšanas vai dalījumu iespējamību valstu līmenī. Šādi izmēģinājuma pētījumi aptvers datu piemērotu avotu pieejamību, apkopošanas metodes un paņēmienus, statistikas kvalitāti un salīdzināmību un papildu izmaksas un slogu. Izmēģinājuma pētījumiem ir jābūt reprezentatīviem ES līmenī, lai *Eurostat* varētu novērtēt rezultātus ES līmenī nolūkā apsvērt īstenošanas aktus datu attiecīgās vākšanas reglamentēšanai.

Eurostat uzsāka projektu jaunas statistikas izmēģinājuma pētījumu organizēšanai. Šajā nolūkā politikas datu vajadzības tika sarindotas pēc prioritātes. *Eurostat* pašlaik analizē valstu datu sniedzēju atsauksmes par datu piemērotu avotu pieejamību valstu līmenī. Ņemot vērā pieejamos avotus un brīvprātīgās dalībvalstis, paredzams, ka pirmie valstu izmēģinājuma pētījumi sāksies 2022. gadā.

---

[33] Eiropas Savienības Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā ("*eu-LISA*"). Potenciāli nozīmīgas *eu-LISA* sistēmas ir Eiropas sistēma patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu salīdzināšanai (*Eurodac*), Šengenas informācijas sistēma (*SIS*), vīzu informācijas sistēma (*VIS*), Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēma (*ETIAS*) un ieceļošanas/izceļošanas sistēma (IIS).

[34] 39. pants Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/817 (2019. gada 20. maijs), ar ko izveido satvaru ES informācijas sistēmu sadarbspējai robežu un vīzu jomā (OV L 135, 22.5.2019., 27. lpp.);
39. pants Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/818 (2019. gada 20. maijs), ar ko izveido satvaru ES informācijas sistēmu sadarbspējai policijas un tiesu iestāžu sadarbības, patvēruma un migrācijas jomā (OV L 135, 22.5.2019., 85. lpp.).

[35] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

[36] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 223/2009 (2009. gada 11. marts) par Eiropas statistiku (OV L 87, 31.3.2009., 164. lpp.).

4.2. Starptautiskās migrācijas statistikas pārskatīšana

Starptautiskās migrācijas statistikā ir daži datu iztrūkumi, piemēram, trūkst iedzīvotāju skaita dalījuma pa atsevišķām pilsonības valstīm un datu par migrāciju pēc vienas iepriekšējās/nākamās dzīvesvietas valsts. Datu vākšanas savlaicīgums un biežums nav pietiekams, lai sniegtu pienācīgu informāciju par migrāciju saistībā ar situāciju pēc *Brexit* un Covid-19. Nepietiekama ģeogrāfiskās detalizācijas pakāpe apgrūtina pienācīgas informācijas sniegšanu reģionālās vai vietējās politikas vajadzībām. Iespējams, šīs nepilnības nevar novērst, vācot datus brīvprātīgi. Nākotnē ir vajadzīgi turpmāki kvalitātes uzlabojumi, jo īpaši, lai sekmētu savlaicīgumu, salīdzināmību un saskaņotību un novērstu datu iztrūkumus. Šie jautājumi ir saistīti ar būtiskāku problēmu, kas izriet no pašlaik atsevišķiem juridiskajiem pamatiem Eiropas statistikai par iedzīvotājiem un integrētas pieejas trūkuma attiecībā uz datu prasībām.

Tādējādi attiecībā uz statistiku par iedzīvotāju skaitu un starptautisko migrāciju pašreizējais tiesiskais regulējums, iespējams, ir sasniedzis savas robežas iepriekš minēto konceptuālo un saskaņošanas jautājumu risināšanas ziņā. Tam veltīta uzmanība visaptverošā un saskaņotā turpmākā pārskatīšanā, ko veic attiecībā uz tiesisko regulējumu, kas aptver iedzīvotāju un mājokļu skaitīšanu, demogrāfiju un starptautiskās migrācijas statistiku. Pašlaik tiek gatavota attiecīga jauna iniciatīva Eiropas statistikai par iedzīvotājiem[37]. Minētā iniciatīva, uz ko attiecas izvērtējums un ietekmes novērtējums, ir vērsta uz Eiropas iedzīvotāju statistikas visu attiecīgo aspektu modernizēšanu un integrēšanu saskaņotā un elastīgākā tiesiskajā regulējumā.

Tā ietvertu dažus izrietošus grozījumus regulā, pamatā saistībā ar nepieciešamību atcelt 3. pantu par migrantu skaitu un starptautiskās migrācijas statistiku. Attiecībā uz patvērumu un pārvaldītas migrācijas statistiku, ņemot vērā nesenos grozījumus regulas 4.–7. pantā, tagad patvēruma un pārvaldītās migrācijas statistikas jomā ir vajadzīga nepārtrauktība un stabilitāte, lai kopā ar valstu datu sniedzējiem nodrošinātu pienācīgu īstenošanu. Turklāt ir plānota jaunas statistikas testēšana, ko veiks, lai risinātu ES politikas jaunās vajadzības.

5. SECINĀJUMI UN TURPMĀKIE PASĀKUMI

Ar regulu ir nepārprotami uzlabota Eiropas statistika par migrāciju un starptautisko aizsardzību. Tās nesenais grozījums ir uzlabojis patvēruma un pārvaldītas migrācijas statistiku, konkrētāk attiecībā uz atgriešanu, pārmitināšanu, uzturēšanās atļaujām un bērniem migrantiem. Turklāt kopš 2018. gada ziņojuma vispārējā kvalitāte kopumā ir stabilizējusies augstā līmenī. Statistikas kvalitāti uzlaboja arī Regulas (ES) Nr. 1260/2013 pieņemšana. Statistikas dati, kas sagatavoti par pārskata periodiem no 2018. līdz 2020. gadam, joprojām ir vieni no svarīgākajiem un visplašāk izmantotajiem Eiropas statistikas datiem, kurus izmanto ES un valstu politikai, nevalstiskās struktūras un plaša sabiedrība. Tomēr pēdējos gados ir dziļi iesakņojušies regulas strukturālie ierobežojumi reaģēšanai uz mainīgajām politikas vajadzībām, īpaši attiecībā uz statistiku par starptautiskās migrācijas plūsmām, iedzīvotāju skaitu un pilsonības iegūšanu. Iespējams, pašreizējie tiesību akti nevar novērst šos datu iztrūkumus un salīdzināmības problēmas.

Tādēļ tiek veiktas šādas darbības.

[37] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12958-European-statistics-on-population-ESOP_lv

1. Tiek īstenota 2020. gadā grozītā regula, t. i., tiek īstenoti metodoloģiskie un tehniskie aspekti pārskatītas obligātās statistikas sagatavošanai, sākot no 2021. gada pārskata periodiem. Tas ietver datu avotu un IT sistēmu modernizāciju (valstu datu sniedzēji turpmākajos gados saņems pienācīgu finansiālu atbalstu no ES budžeta).

2. Tiek veikti regulā paredzētie jaunās statistikas izmēģinājuma pētījumi, kas nepieciešami, lai risinātu jaunākās politikas vajadzības, kuras izriet no ierosinātā jaunā Migrācijas un patvēruma pakta. Saskaņā ar pilnvarojumu *Eurostat* vispirms novērtē, vai jauno statistiku var balstīt informācijā, kas pieejama administratīvos avotos ES līmenī, kur visatbilstošākās ir *eu-LISA* uzturētās IT avota sistēmas. Vienlaikus *Eurostat* arī veido izmēģinājuma pētījumus un sniedz finansiālu atbalstu valstu līmenī, lai risinātu jautājumus saistībā ar steidzami nepieciešamo jauno statistiku.

3. Tiek sagatavots nākotnes saskaņots tiesiskais regulējums attiecībā uz Eiropas iedzīvotāju statistiku plašākā kontekstā. Šajā regulējumā tiktu ietverta un paplašināta statistika par starptautiskās migrācijas plūsmām un migrācijas plūsmām ES iekšienē, iedzīvotāju skaitu un pilsonības iegūšanu un zaudēšanu, nodrošinot ticamus, detalizētus un salīdzināmus datus par migrācijas gadījumiem, migrācijas plūsmu lielumu, galamērķiem un izcelsmi, kā arī par migrantu demogrāfiskajiem, migrācijas un sociālekonomiskajiem raksturlielumiem[38].

[38] Izvērtējumā un ietekmes novērtējumā tiks aplūkotas vajadzības pēc iedzīvotāju papildu raksturlielumiem, piemēram, dažādām ziņām par apakšnacionālo vai apakšreģionālo atrašanās vietu, vienlīdzību, diskriminācijas novēršanu, neaizsargātību un invaliditātes raksturlielumiem konkrētās iedzīvotāju grupās, tostarp migrantu grupās.